

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2547). *เอกสารแนวคิด แนวทางและกรณีตัวอย่างการดำเนินงานศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). *การศึกษาตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาตพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2541). *การสร้างสรรคภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย. (2548). *มาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน*. 20 กันยายน 2552. http://www.thaiocaladmin.go.th/work/e_book/eb1/stan17/17.htm.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). *ทักษะชีวิตกับความฉลาดทางอารมณ์: สู่สหัสวรรษแห่งการพัฒนาเยาวชนแบบองค์รวม*. รายงานการประชุมวิชาการทักษะชีวิต ครั้งที่ 3 วันที่ 23-24 มีนาคม 2543 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ รัชดาภิเษก กรุงเทพฯ.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). *คู่มือการสอนทักษะชีวิตในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: บริษัทยูเรนัสอิมเมจ กรู๊ป จำกัด.
- กฤษณา วงษาสันต์, สุรัตน์ วรวงค์รัตน์ และอานนท์ ผกากรอง. (2542). *วิถีไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่น เอ็ดดูเคชั่น.
- กองส่งเสริมปฏิบัติงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน : มิติใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้"*. กรุงเทพฯ: อาร์ตโปรดเรส.
- กาสัก เต๊ะชั้นหมาก. (2545). *กระบวนการพัฒนาประชาสังคมสำหรับสภาวัฒนธรรมจังหวัด (สรุปผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กิ่งดาว จิตาเทวิน. (2547). *อุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น: กรณีศึกษาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์. วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์*. 47(4). 63-72.
- เกศินี วิฑูรชาติ. (2544). *การศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดทิศทางของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2543 - 2557)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกษม วัฒนชัย. (2545). *ยุทธศาสตร์ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *นำกลยุทธ์มาใช้ทางธุรกิจ สู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย (ตอนที่ 1)*. 2 ธันวาคม 2553. http://www.drdancando.com/index.php?option=com_content&view=article&id.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: บารุงสาสน์.
- กัลยา สุทิน. (2551). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์

- มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
นครศรีธรรมราช.
- โกวิท พวงงาม. (2545). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. 9 ธันวาคม 2553. <http://www.gotoknow.org/posts/482092>.
- คณางค์ ชูช่อ. (2547). *กระบวนการเรียนรู้และสืบทอดการทอผ้าไหมของผู้ทรงภูมิปัญญา อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ.
- เครือข่ายเยาวชนสืบสานภูมิปัญญา. (2552). *แนวคิดการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน*. 28 ตุลาคม 2552. <http://www.seubsan.net/th/index.php/youthintroduction.html>.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2538). *วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน*. มหาสารคาม: สิริธรรมออฟเซ็ท.
- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชิต นิลพานิช และกุลธนา พงศธร. (2532). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน่วยที่ 8). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฐิติมาภรณ์ พงศ์จันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ทิพจุฑา สุภิมารส. (2548). *การพัฒนากระบวนการสื่อสารแบบชุมชนมีส่วนร่วมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน : กรณีศึกษาดำบลลำโรง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2548). *องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แชนโพรฟรินติ้ง.
- _____. (2549). *องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: รัตนไทร.
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2545). *ทักษะชีวิต (Life Skills) ทักษะเพื่อความสุขและความสำเร็จในชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม. (2548). *การพัฒนารูปแบบเมืองแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร สุวรรณศักดิ์. (2551). *การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้*. 27 ตุลาคม 2552. <http://www.codi.or.th/index.php>.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นันทิณี ศรีธัญญา (2552). *ศูนย์การเรียนรู้: แหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน*. 27 ตุลาคม 2552. <http://www.nfe.go.th/0405/NFE-note/nattenee01.html>.

- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การจัดการความรู้กับคลังความรู้*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
บุญดี บุญญากิจ, นางลักษณ์ ประสพสุขโชคชัย, ดิสพงษ์ พรชนกนาถ และปรียวรรณ วรรณล้วน.
(2548). *การจัดการความรู้...จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่ม
ผลผลิตแห่งชาติ.
- บุญอนันต์ พินัยทรัพย์ และพลาพรรณ คำพรรณ. (2550). *องค์การกับการจัดการความรู้: ศึกษา
องค์การที่ประสบความสำเร็จในภาคธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (2555). *ทฤษฎี : กลยุทธ์การจัดการความรู้ (1) กลยุทธ์เน้นที่ความรู้*. 26
ธันวาคม 2555. <http://www.oknation.net/blog/piyanan/2009/12/02/entry-1>.
- ประเวศ วะสี. (2536). *การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาบท
เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- _____. (2541). *วิสัยทัศน์ผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ต. (2549). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: โยใหม่ ศรีเอทีพีกรุ๊ป.
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ธรรมมลการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). *การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- เรณูมาศ กุละศิริมาและคณะ. (2554). *รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). *การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้*. กรุงเทพฯ:
สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
_____. (2549). *การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
_____. (2551). *การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
_____. (2555). *การจัดการความรู้*. 10 ธันวาคม 2555. http://iad.dopa.go.th/km/km_des.html.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2548). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- เวกวรรณ พันธุ์ ฉ่ำสันเทียะ. (2541). *การศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
โรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ กรณีศึกษากลุ่มไทยลาว-
ขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- ศิริสุภา เอมหยวก. (2548). *การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าบ้านคลองเตย ตำบลบึง
กอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: โอเดียน
สโตร์,
- สารานุกรมออนไลน์วิกิพีเดีย. (2555). *การจัดการความรู้*. 22 พฤษภาคม 2555. <http://th.wikipedia.org/wiki/>.

- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2544). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538). *เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน: รายงานการประชุมระดับชาติ ระหว่างวันที่ 30 มีนาคม - 1 เมษายน 2538*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2541). *แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน*. 15 มกราคม 2553. <http://khon.swu.ac.th/roomkhon/center/3.asp>
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544*. กรุงเทพฯ: โยไนเต็ด โปรดักชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549*. กรุงเทพฯ: โยไนเต็ด โปรดักชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2533). *รายงานการสัมมนาวิชาการ เรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน 10 - 12 กรกฎาคม 2533*. กรุงเทพฯ: CURSMA ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. *ทิศทางการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2561)*. 20 พฤศจิกายน 2553. www.camb-ed-thai.com.
- _____. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แหล่งการเรียนรู้*. 9 ตุลาคม 2552. www.wcb.riudon.ac.th.
- เสรี พงศ์พิศ. (2536). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- สุกฤตา จันทรวิมล. (2545). *แนวทางการจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หลังปี พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2546). *การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า. (2553). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2553-2557*. สุพรรณบุรี: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- อมรา ปฐภิญโญบุรณ์. (2545). *การศึกษาตามอัธยาศัย*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัมพร พงษ์กัสนานันท์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.

- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชญญา รัตนอุบล. (2548). *การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : ห้องสมุดประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนันท์ กาญจนพันธ์. (2544). *วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชนพลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2541). *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภาค: วิธีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

- Bechstedt, H. D. (1997). *Training Manual on Participatory Research and Technology Development for Sustainable L and Management*. Bangkok: IBSRAM.
- Berman, L. Quoted. (1984). "Third Age Perspectives on Lifelong Learning," *International Journal for Lifelong Education*. 16(3): 100.
- European Commission. (2002). *European Report on Quality of Lifelong Learning*. Brussels Directorate - General for Education and Culture.
- Candy, P.C., R. G. Crebert, and J.O. O'Leary. (1994). *Developing Lifelong Learners through Undergraduate Education*. Canberra, Australia, National Board of Employment, Education and Training.
- Chandler, Alfred A. (1962). *Strategy and Structure: Chapters in the History of American Industrial Enterprise*, Cambridge. MA: The MIT Press.
- Christos, D. (2002). *Learning Cities Region in the Framework of Lifelong Learning*. Integrating Lifelong Learning Perspectives.
- Gelpi, E. (1980). *Lifelong Education and International Relations*. London: Croom Helm.
- Grenier, L. (1998). *Working with Indigenous Knowledge*. Canada: The International Development Research Center.
- Griffin, R.M. (2001). *Case study of the implementation of a small school in an urban High school*. Doctoral Dissertation University of Roosevelt University.
- Isabel Ruiz-Mallen and Laura Barraza. (2009). "School and local environmental knowledge, what are the links. A case study among indigenous adolescents in Oaxaca, Mexico," *International Research in Geographical and Environmental Education*. 18(2): 82 – 96.
- Knapper, Christopher K. and Arthur, J. Cropley. (2000). *Lifelong Learning In Higher Education*. Third-Edition. Kogan page. London, 2000.

- Livneh, Cheryl and Hanoch Livneh. (1989). *Factors differentiating high and low participant in lifelong Learning*. Education and Psychological Measurement.
- Maehl, William H. (2000). *Lifelong Learning at its Best: Innovative Practices in Adult Credit Program*. Jossey - Bass Publishers San Francisco. 4 - 5.
- Marquardt, Michael J. (1996) *16 Steps to Becoming a Learning Organization*. Alexandria: ASTD Press.
- Mara, Rose M. and others. (1999). *Lifelong Learning: A Preliminary Look at the Literature in View of EC 2000*. 29th ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference. November 10 - 13.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-creating company*. Oxford, England: Oxford University Press.
- O'Dell, C. & C.J. Grason. (1998). *If Only We Knew What We Know: The Transfer of Internal Knowledge and Best Practice*. New York: Free.
- Shuping, Ma. (2002). "Promoting Lifelong Learning in Beijing for a Learning Society," in *Integrating Lifelong Learning Perspectives*. p. 294 - 296. Carolyn Medel - Anouevo. UNESCO, UIE. Germany.
- Singapore Productivity and Standards Board (2001). "Primer on Knowledge Management". Integrated Press, Pte Ltd. Singapore, pp. 13-18, 18 - 22, 24 - 33, 115 - 140.
- Steiner, George A. (1979). *Strategic Planning: What Every Manager Must Know*. Michigan: Free Press.
- Thapa, B. S. (1996). *Indigenous Knowledge in Agroforestry and Soil Conservation in Mid Hills Region of Nepal*. Chiang Mai: A Thesis Submitted to the Graduate School, Chiang Mai University.
- WHO. (1944). *Life skills education for children and adolescents in school*. London: Education Department of Health.